

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปิดกั้นเว็บไซต์การพนันตามมาตรา ๒๐
แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ได้มีหนังสือ ที่ ทก ๐๒๑๕.๓/๖๐๖๕ ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕ สรุปความได้ว่า ปัจจุบันเว็บไซต์การพนันทางอินเทอร์เน็ตปรากฏให้เห็นหลากหลายรูปแบบ เช่น การทายผลลอตเตอรี่ออนไลน์ การทายผลกีฬา และการทายผลตามอย่างในบ่อนกาสิโน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีหน้าที่ในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและป้องกันการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในทางที่ผิด โดยมาตรการทางกฎหมายประการหนึ่งที่น่ามาบังคับใช้ คือ การป้องกันมิให้เข้าถึงเว็บไซต์โดยขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ (ปิดกั้นเว็บไซต์) ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งที่สามารถป้องกันการเข้าถึงเว็บไซต์การพนันทางอินเทอร์เน็ตได้

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้หารือกับเครือข่ายบรรณรักษ์หยุดการพนัน มูลนิธิสื่อเพื่อเยาวชน มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว เครือข่ายเยาวชนไม่พนัน และเครือข่ายผู้ประกอบการสถานศึกษา เพื่อหารือแนวทางการแก้ไขปัญหาเว็บไซต์การพนันออนไลน์ โดยมีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการระงับการเผยแพร่ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ฯ โดยมีความเห็นเป็นสองฝ่าย

ฝ่ายแรกเห็นว่า เว็บไซต์การพนันเข้าข่ายเป็นความผิดที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน จึงใช้มาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ฯ ปิดกั้นเว็บไซต์ดังกล่าวได้

ฝ่ายที่สองเห็นว่า ลักษณะของข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ศาลจะสั่งให้ระงับการเผยแพร่ตามนัยมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ฯ จะต้องเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นองค์ประกอบความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่ ความผิดตามมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ นอกจากนั้นยังต้องเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามที่บัญญัติไว้ในภาคสอง ลักษณะ ๑ หรือลักษณะ ๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน กรณีเว็บไซต์การพนันทางอินเทอร์เน็ตมิได้เป็นความผิดตามมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ฯ จึงไม่อาจยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการเผยแพร่ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ฯ ได้

เพื่อให้ได้ข้อยุติและเป็นบรรทัดฐานในการดำเนินการปิดกั้นเว็บไซต์การพนันทางอินเทอร์เน็ตตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ฯ

จึงขอหารือว่า พนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีจะยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ (ปิดกั้นเว็บไซต์) กรณีเว็บการพนันทางอินเทอร์เน็ตตามนัยมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ฯ ได้หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อหารือของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยมีผู้แทนกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (สำนักงานปลัดกระทรวง) และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า ตามมาตรา ๒๐^๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ พนักงานเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบจากรัฐมนตรีอาจยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ได้ในกรณีที่การกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้เป็นการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในภาคสอง ลักษณะ ๑ หรือลักษณะ ๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ดังนั้น การที่พนักงานเจ้าหน้าที่อาจยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามกฎหมายนี้ จะต้องเป็นกรณีที่มีการกระทำที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ฯ บัญญัติไว้ว่าเป็นความผิดเสียก่อน และการกระทำดังกล่าวนั้นเป็นการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในภาคสอง ลักษณะ ๑ หรือลักษณะ ๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติในหมวด ๑ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ฯ ซึ่งบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำที่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ไว้ ไม่มีมาตราใดที่บัญญัติให้การนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นความผิดเกี่ยวกับการพนันเป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น การนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นความผิดเกี่ยวกับการพนันจึงไม่มีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ฯ

เมื่อการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นความผิดเกี่ยวกับการพนันไม่มีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ฯ พนักงานเจ้าหน้าที่จึงไม่อาจยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์

^๑ มาตรา ๒๐ ในกรณีที่การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในภาคสอง ลักษณะ ๑ หรือลักษณะ ๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน พนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีอาจยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นได้

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการระงับการทำให้แพร่หลายนั้นเอง หรือสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นก็ได้

ดังกล่าวตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ฯ แม้ว่าการเปิดเว็บไซต์เพื่อให้มีการเล่นพนันจะเป็นการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนก็ตาม

(นายอัชพร จารุจินดา)
เลขาธิการคณะกรรมการการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา
สิงหาคม ๒๕๕๖